

[Weikop.]

værdigt at tjene penge. Det skal ikke betragtes som mindreværdigt at tjene penge, og det skal ikke være mindreværdigt at tjene flere penge i opgangstider for at have noget at stå imod med i nedgangstider. Jeg tror, det er bedre at glæde sig over, at erhvervene, det være sig handel, industri eller søfart, har gode indkomster fremfor, som jeg synes jeg har indtryk af, at lade misundelsen få overhånd.

Som jeg allerede har sagt, er det meget store og altfor store beføjelser, der gives monopoltilsynet. Der gives efter min mening de samme beføjelser eller endda flere beføjelser, end der blev givet under de ekstraordinære forhold. Hertil kommer noget, som også det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen var inde på, nemlig dette, at man endog vil afskære domstolene fra adgang til at bedømme realiteten i monopoltilsynets afgørelser, for domstolene skal efter lovforslaget alene kunne tage stilling til lovligheden af afgørelsen. Se, dette lyder jo som en forbedring i forhold til trustkommissionens forslag, men mig forekommer det blot at være vinduespynt, for med det kendskab, den højtærede minister har til grundloven, ved ministeren jo meget vel, at domstolene altid vil kunne tage stilling til lovligheden af en afgørelse, og må jeg i denne forbindelse minde om, at det i den nye grundlov er bestemt, at ikke alene en ekspropriationsakts lovlighed kan indbringes for domstolene, men at også spørgsmålet om erstatningens størrelse kan indbringes. Når monopoltilsynet træffer afgørelse, kan det meget ofte dreje sig om spørgsmål, der er af lige så stort økonomisk omfang, ja, vel endog af større omfang end ved ekspropriation, og jeg må derfor mene, at det ikke er i grundlovens ånd, når den højtærede minister foreslår, at realiteten i monopoltilsynets afgørelse ikke kan indbringes for domstolene. Man bør overlade til domstolene selv at afgøre kompetencen, og der bør ikke være nogen begrænsning i domstolenes prøvelsesret. Erhvervene skal have så frie kår at arbejde under som muligt og skal ikke føle monopoltilsynet som en statsansat indtægtsregulerende revisor i virksomheden. At producere og handle er nu engang noget andet end at skrive teoretiske betænkninger for erhvervslivet.

Der tales så meget om omkostninger. Jeg kunde godt lide at spørge den højtærede minister, hvad dette forslag vil koste i administration. Hvor store udvidelser af personalet skal der finde sted, når prisdirektoratet ændres til et monopoltilsyn?

Man kan af det, jeg har sagt, forstå, at vi ikke vil gå med til en så vidtgående lov, som der her er tale om. Den højtærede handelsminister kan ikke finde støtte hos os til de uoverskuelige og rigoristiske bestemmelser, lovforslaget indeholder. Men det betyder ikke — det vil jeg meget stærkt understrege — at vi ikke vil medvirke til en trust- og prisaf talelov. Jeg kan ikke glæde „Social-Demokraten“ med en stor overskrift i morgen om, at de konservative ikke vil kæmpe for erhvervsfriheden. Det vil vi, og det har den højtærede minister da også fuldtud forstået — den højtærede minister smiler, nu skal jeg komme til det — den højtærede minister har fuldtud forstået det, eftersom ministeren i sin fremsættelsestale klart sagde, at der fra samtlige politiske partiers side var givet tilslutning til offentlig kontrol til forhindring af misbrug. Nu kan ministeren jo smile. „Social-Demokraten“ kan nemlig ikke længere koge suppe på pølsepinden om, at vi er modstandere af erhvervsfriheden, medmindre „Social-Demokraten“ vil undsige sin egen smilende minister, og det kan jeg meget dårligt tænke mig. (*Ministeren for handel, industri og søfart* [Lis Groes]: Nej!). Nej, siger ministeren. Det glæder mig.

Målet er vi, altså alle enige om; det var også det, den højtærede minister sagde, og så udtalte ministeren håbet om, at der kunne tilvejebringes enighed på bredest mulig basis om midlerne til at nå målet. Det er åbenbart — det vil jeg gentage — at mit parti, der her i tinget har rejst spørgsmålet om betryggende kontrol med prisdannelse og truster, også vil midlerne; men vi vil kun de nødvendige midler og midler, der alene tager sigte på at hindre magtmisbrug og hindre utilbørlig udnyttelse af befolkningen. Jeg vil gerne sige, at monopoler og truster, der utilbørligt søger at udnytte befolkningen, skal loven gøre utrygge og usikre; men de øvrige erhverv, der arbejder for beskæftigelse og samfund, skal være trygge og kunne udvikle produktionen og udvide omsætningen uden indblanding fra det offentliges side.